

Bruxelles, den 28.10.2020
COM(2020) 687 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD OG RÅDET**

om supplerende covid-19-indsatsforanstaltninger

DA

DA

1. INDLEDNING

Der er gået mere end otte måneder, siden WHO anerkendte covid-19 som en større folkesundhedskrise, der kræver en global indsats. Europa har tilpasset sig en hidtil uset situation og har ført an i den globale indsats. Unionen står over for en genopblussen af sygdomstilfælde, men medlemsstaterne er bedre forberedte og koordinerede, end de var i de første måneder af pandemien. Vi ved mere om, hvordan man kan bekæmpe spredningen af coronavirus, og hvordan vi kan gøre det på en måde, der begrænser de negative konsekvenser for vores dagligdag. Borgere, familier og lokalsamfund i hele Europa står dog fortsat over for en hidtil uset risiko for deres sundhed og trivsel, samtidig med at usikkerhed underminerer vores samfund og økonomier. Der er i de seneste uger sket en foruroligende spredning af virusset i hele Europa, og det har været nødvendigt at indføre nye foranstaltninger. Sundhedssystemerne er igen under pres, og derfor skal der gøres mere for at styre og klare situationen, beskytte liv og levebrød og fremme europæisk solidaritet.

Samarbejdet mellem medlemsstaterne er blevet bedre siden begyndelsen af pandemien, men det er fortsat af afgørende betydning, hvis vi effektivt skal tackle de trusler, vi står over for. Ensidige og ukoordinerede foranstaltninger underminerer virkningen af EU's indsats og borgernes tillid. **Lempelsen af de anvendte foranstaltninger i sommermånederne var ikke altid ledsaget af foranstaltninger til opbygning af tilstrækkelig indsatskapacitet. Det betyder, at der nu er brug for hurtige tiltag på både nationalt plan og EU-plan: Stærkere foranstaltninger nu kan give positive effekter på det menneskelige og økonomiske plan i de kommende måneder.**

Kommissionen har arbejdet uophørligt for at støtte de nationale bestræbelser siden begyndelsen af pandemien. De foranstaltninger, den har indført, har bl.a. været med til at sikre, at de vigtigste varer og tjenesteydelser kanaliseres rundt, og de har støttet de nationale sundhedssystemer, der har været under pres, støttet økonomien, fremmet fri bevægelighed for personer og grænsepassage og styrket beredskabet. Arbejdet med EU-agenturer har også hjulpet EU med at opbygge sin operationelle indsats¹. Arbejdet med at bekæmpe virusset og holde gang i økonomien går hånd i hånd, idet der tages hånd om borgernes forståelige bekymringer og "træthed". Det er vigtigt at fastholde og styrke indsatsen, indtil der er bred adgang til pålidelige behandlinger og/eller vacciner.

I oktober understregede Det Europæiske Råd, at der er behov for mere samarbejde: "at fortsætte den overordnede koordineringsindsats på grundlag af den bedst tilgængelige videnskab, navnlig med hensyn til karantæneret, grænseoverskridende kontaktopsporing, teststrategier, fælles vurdering af testmetoder, gensidig anerkendelse af test og midlertidige restriktioner for ikkevæsentlige rejser til EU"². Dette afspejler et stærkt ønske blandt borgerne om, at EU bør spille en stærk rolle³. **I denne meddelelse gøres der rede for de næste skridt på nøgleområder, der skal styrke EU's indsats.**

¹ Jf. meddelelsen om EU's kortsigtede sundhedsberedskab for covid-19-udbrud (COM(2020) 318 af 15. juli 2020).

² Det Europæiske Råds konklusioner (EUCO 15/20 af 16. oktober 2020).

³ Standardeurobarometer 93 (offentliggjort i oktober 2020) konkluderede, at 62 % af borgerne har tillid til, at EU kan træffe de rette beslutninger om pandemien i fremtiden.

2. NÆSTE FASE I EU'S INDSATSFORANSTALTNINGER

2.1. Sikring af informationsstrømmen for at give mulighed for beslutningstagning på et informeret grundlag

Borgere, politiske beslutningstagere og erhvervsliv er afhængige af de oplysninger, der har som grundlag for deres beslutninger: Det er derfor afgørende at sikre kvaliteten og rettidigheden af disse data.

Ajourførte, nøjagtige, omfattende og sammenlignelige epidemiologiske data er af afgørende betydning for at kunne kende status for spredningen af coronavirus på regionalt og nationalt plan. Det vil i de kommende måneder være afgørende, at der leveres numerisk og kvalitativ information om testning, kontaktopsporing og overvågning af folkesundheden. Udveksling af data på EU's platform for covid-19-data skal være normen: I øjeblikket bruger kun fem medlemsstater den til at udveksle oplysninger. En ny, styrket overvågningsportal vil fungere som et onlineindgang for alle nøgleaktiviteter.

Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) er centralt placeret i datastrømmen og skal have de ønskede oplysninger. Centrets overvågning af situationen bør baseres på data, der er indsamlet i overensstemmelse med fælles EU-definitioner, for at man har bedre mulighed for at opdage tidlige signaler og for at understøtte mere nøjagtige risikovurderinger og reaktioner. I næste måned vil Kommissionen fremsætte forslag til forbedring af den mere langsigtede sundhedssikkerhedsramme på EU-plan, men i mellemtiden **skal medlemsstaterne intensivere deres udveksling af data** på et fælles grundlag og sikre et styrket og integreret overvågningssystem i hele EU. Dette bør række videre end data, der vedrører selve pandemien, til f.eks. data om den økonomiske situation og sundhedsvæsenet (sengeudstyr til hospitaler og mangel på lægemidler). Vidensdeling om virkningen af forskellige behandlinger er også kritisk både for virkningsfuldheden og effektiviteten af indsatsen. Kommissionen bør i tæt samarbejde med ECDC fremme drøftelser blandt epidemiologer og andre eksperter på EU-plan for at koordinere de nationale tilgange og udveksle bedste praksis. Der vil blive set nærmere på anvendelsen af eksisterende netværk eller oprettelsen af en ny platform.

Dette vil gøre det muligt at anvende redskaber bedre til at målrette EU-støtten til der, hvor der er størst behov. F.eks. vil en nøjagtig kortlægning af disponible sengepladser på intensivafdelinger kunne være til hjælp i forbindelse med overførsel af patienter eller lægehold mellem medlemsstaterne, hvilket kan støttes gennem en mobilitetsaktion til 220 mio. EUR, som allerede er sat i værk.

Næste skridt:

- *Medlemsstaterne bør give ECDC og Kommissionen alle relevante data under anvendelse af fælles kriterier.*
- *En opgraderet ECDC-onlineportal skal samle alle vigtige data senest i april 2021.*

2.2. Effektiv og hurtig testning

Testning er — sammen med kontaktopsporing og effektiv isolationspraksis — et af de vigtigste redskaber til at bremse spredningen af coronavirus. Nøjagtig og udbredt testning gør det muligt at træffe folkesundhedsmæssige beslutninger på det bedst mulige grundlag. Hurtig testning muliggør mindst mulig afbrydelse af det væsentlige arbejde, der udføres af personalet på hospitaler eller plejehjem, og hurtig handling i forbindelse med epicentre, f.eks.

universiteter. Det kan også under visse omstændigheder gøre rejser lettere. Kommissionen har tilskyndet til **udvikling af pålidelige test, nationale teststrategier og hurtige antigentest**⁴. De nuværende mangler i testkapaciteten som følge af en genopblussen af infektion viser, at en yderligere hurtig indsats er absolut nødvendig.

Der er nu udviklet to typer af covid-19-test. Kategorien "revers transkriptase-polymerasekædereaktion"-test betragtes som referencestandard for deres nøjagtighed, men de tager tid og bruger forskellige reagenser, der kan være genstand for begrænsninger på grund af efterspørgslen. Hurtige antigentest⁵ er en ny generation af hurtigere og billigere covid-19-test, som ofte giver mulighed for et testresultat på mindre end 30 minutter. De er begyndt at komme på markedet, og medlemsstaterne undersøger i stigende grad en mere udbredt anvendelse af dem. De giver mulighed for hurtig, billig og tidlig påvisning af de mest smittefarlige tilfælde, men må erkendes at være væsentligt mindre følsomme. Dette peger på, at der er behov for omhyggelige strategier for anvendelsen af dem: De kan være særligt nyttige i scenarier såsom mistanke om udbrud af covid-19 i fjerntliggende miljøer eller for at hjælpe med at efterforske udbrud på f.eks. plejehjem, eller hvis der er tale om omfattende smittespredning i lokalsamfund.

Kommissionen vedtager i dag en **henstilling fra Kommissionen om covid-19-teststrategier, herunder anvendelse af hurtige antigentest** til fremme af effektiv testning. Henstillingen opstiller centrale elementer, der skal tages i betragtning i forbindelse med nationale, regionale eller lokale teststrategier: anvendelsesområdet for covid-19-teststrategier, grupper, der skal prioriteres i tilfælde af kapacitetsproblemer, og centrale punkter, der er forbundet med testkapacitet og ressourcer. EU bør overvåge disse nationale strategier, der udveksles mellem medlemsstaterne for at muliggøre gensidig læring og identificere mangler på grundlag af rettidige, nøjagtige og sammenlignelige data på nationalt, regionalt og lokalt plan. Henstillingen bør også fremskynde udvælgelsen og udbredelsen af hurtige og pålidelige antigentest.

Som et første skridt mobiliserer Kommissionen nu **100 mio. EUR fra nødhjælpsinstrumentet til direkte indkøb af hurtige antigentest og levering heraf til medlemsstaterne** baseret på klare kriterier, der afspejler definerede behov på nationalt plan og strenge kvalitetskriterier. Sideløbende hermed lancerer Kommissionen også **fælles indkøb** for at give medlemsstaterne endnu en adgangskanal til disse lovende test.

Testning spiller en vigtig rolle med hensyn til at lette den frie bevægelighed i EU. Nogle medlemsstater har krav om forudgående testning, som afhænger af andre medlemsstaters evne til at foretage sådanne test. Rejsende, der ikke er i stand til at blive testet, f.eks. fordi der ikke er planlagt nogen testkapacitet for rejsende uden symptomer i afgangsmedlemsstaten, bør tilbydes at blive testet efter ankomsten⁶. Gensidig anerkendelse af test af begge typer er af afgørende betydning. Hvis der kræves eller anbefales negative covid-19-test med henblik på en aktivitet, afhænger dette af, at sådanne test er disponible, og alle test skal opfylde fastsatte minimumskrav og tilstrækkelige standarder, for at de kan accepteres som gyldige. Hvis der ikke findes en sådan gensidig anerkendelse, kan det navnlig blive en alvorlig hindring, hvis medlemsstaterne kræver eller anbefaler test forud for rejser (jf. afsnit 2.6). Som fastsat i Rådets henstilling om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed bør

⁴ Meddelelse fra Kommissionen — Retningslinjer vedrørende test til in vitro-diagnostik af covid-19 og deres ydeevne (C(2020) 2391 af 15. april 2020).

⁵ Hurtige antigentest er immunassays, der påviser tilstedeværelsen af et virusantigen.

⁶ Punkt 17 i Rådets henstilling (EU) 2020/1475 af 13. oktober 2020 om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19-pandemien.

medlemsstaterne styrke samarbejdet om forskellige aspekter i forbindelse med testning, herunder verifikation af testcertifikater, idet der tages hensyn til forskning og rådgivning fra epidemiologiske eksperter samt bedste praksis. Samarbejde på tværs af grænserne om testning (f.eks. i laboratoriebehandling) vil være en måde at afbøde kapacitetsmangler på, indtil disse er afhjulpet.

Næste skridt:

- *Kommissionen mobiliserer 100 mio. EUR fra nødhjælpsinstrumentet til direkte indkøb af hurtige antigen-test og fordeler dem så hurtigt som muligt til medlemsstaterne på grundlag af en fastlagt strategi for tildeling.*
- *Kommissionen vil iværksætte et fælles indkøb for at stille hurtige antigen-test til rådighed og opfordrer alle medlemsstater til at deltage.*
- *Nationale teststrategier skal fremlægges senest i midten af november, og en analyse heraf skal være afsluttet ved udgangen af november.*

2.3. Fuld udnyttelse af kontaktopsporingsapps

Kontaktopsporing er et af de vigtigste redskaber til at forhindre spredning af virus og bryde smittekæderne. Men efterhånden som smitteraterne øges, bliver det vanskeligere at gennemføre manuelle kontaktopsporingsaktiviteter. **Kontaktopsporings- og advarselsapps kan gøre en reel forskel ved at bruge digital teknologi til at sende advarsler hurtigere.** Sådanne apps advarer brugerne, hvis de i et bestemt tidsrum har været i nærheden af en person, der indberetter en positiv covid-19-test, samtidig med at der sikres fuld overholdelse af reglerne om databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred. En EU-værktøjskasse⁷ har støttet udviklingen af mange nationale apps, der nu er lanceret i 19 medlemsstater og downloadet af 50 millioner europæere. Dette er en god begyndelse, men der er behov for meget mere, hvis appsene skal spille en vigtig rolle med hensyn til at bekæmpe spredningen af coronavirus. **Alle EU-lande bør have indført en app**, og der bør foretages en ny kommunikationsindsats på EU-plan og på nationalt plan for at fremme udbredelsen af disse apps.

På foranledning af nogle medlemsstater har Kommissionen endvidere for nylig lanceret en løsning for at forbinde nationale apps i hele EU gennem en "European Federation Gateway Service". Tre nationale apps (Tyskland, Irland og Italien) er nu forbundet gennem denne tjeneste, og yderligere fem medlemsstater forventes at tilslutte sig i de kommende dage. Det betyder f.eks., at en person med den tyske app kan modtage en advarsel, hvis vedkommende har været i kontakt med en, der har rapporteret om en positiv covid-19-test via den italienske app. Yderligere 16 medlemsstater har planer om at tilslutte sig inden udgangen af november. **Kommissionen er på enhver måde parat til at bistå medlemsstaterne med at udvikle og udbrede nationale kontaktopsporingsapps og forbinde dem via portalen.**

Næste skridt:

- *Kommissionen vil støtte medlemsstaterne i at udvikle nationale kontaktopsporingsapps og forbinde dem med European Federation Gateway Service.*

⁷ Fælles EU-værktøjskasse for medlemsstaterne, mobile applikationer til støtte for kontaktopsporing i EU's kamp mod covid-19, e-sundhedsnetværket, 15. april 2020.

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/ehealth/docs/covid-19_apps_en.pdf

- *Alle medlemsstater bør etablere effektive og kompatible apps for at muliggøre et EU-dækkende system.*

2.4. Effektiv vaccination

Udvikling og indkøb af en effektiv vaccine er afgørende for at bringe krisen til ophør. I henhold til EU-strategien for covid-19-vacciner forhandler og indgår Kommissionen forudgående indkøbsforpligtelser (APA'er) med vaccineproducenter for at sikre adgang til **lovene vaccinekandidater ved først givne lejlighed, når de har vist sig at være sikre og effektive**, og på de bedst mulige betingelser. Der er indtil nu blevet underskrevet kontrakter med forudbetalinger på 1,02 mia. EUR, og der er afsluttede indledende forhandlinger med tre virksomheder for yderligere 1,45 mia. EUR i forskudsbetalinger.

Der er ingen garanti for, at en given vaccine vil lykkes. Der er derfor behov for en bred portefølje af vaccineproducenter. **Porteføljen revideres løbende, efterhånden som udviklingen af vacciner skrider frem.** Dette vil også kræve yderligere midler fra medlemsstaterne gennem nødhjælpsinstrumentet⁸. Desuden oprettes der et netværk, der skal støtte mindre udviklere af lovende vacciner⁹. EU har også ført an i den globale indsats for at sikre retfærdig og lige adgang til vacciner og gøre det lettere at udbrede dem til hele verden som globale offentlige goder via COVAX-faciliteten¹⁰.

Vacciner kan ikke i sig selv redde liv — men det kan vaccination. Det er ikke nok at have en vaccine. Den skal også distribueres og anvendes så effektivt som muligt. Den 15. oktober 2020 fastlagde Kommissionen de vigtigste skridt, som medlemsstaterne skal tage for at forberede sig¹¹. Dette indebærer, at man skal klargøre alt udstyr og alle de infrastrukturer, der er nødvendige for at foretage vaccination, og fastlægge, hvilke prioriterede grupper der skal være de første til at drage fordel heraf. Medlemsstaterne blev opfordret til at udarbejde **nationale vaccinationsstrategier for at sikre, at de er fuldt forberedte**, og til at fastsætte den tilgang, der skal anvendes, når alle får adgang til vaccination.

Dette arbejde skal videreføres og gøres operationelt så meget som muligt på en koordineret måde. Kommissionen vil indføre en fælles ramme for rapportering, således at medlemsstaterne kan arbejde sammen og lære af hinanden. Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme vil udarbejde et første overblik over de nationale vaccinationsplaner inden udgangen af oktober 2020, så der kan høstes og udveksles erfaringer. Der vil blive arrangeret en "testdag" som en øvelse, der gør det muligt at stressteste planer for strategi og udbredelse.

Borgerne har også behov for at vide, at vacciner er sikre. Dette forudsætter solide data, stærk kontrol og fuld gennemsigtighed. Som supplement til den robuste godkendelsesproces inden brug er der behov for fortsat observation, efterhånden som vaccinerne udbredes, med realtidsvurdering af vaccinerne virkninger, når massevaccinationen begynder. Ud over godkendelsen fra Det Europæiske Lægemiddelagentur forud for udbredelsen vil

⁸ Nødhjælpsinstrumentet er blevet aktiveret som en finansieringsdel i den fælles europæiske køreplan for ophævelse af coronavirus-inddæmningsforanstaltningerne for at hjælpe medlemsstaterne med at afbøde de umiddelbare konsekvenser af pandemien og foregribe behovene i forbindelse med genåbningen og genopretningen.

⁹ Det oprettes og finansieres inden for rammerne af Horisont 2020 inden udgangen af 2020

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/IP_20_1694

¹¹ Meddelelse om beredskab med hensyn til covid-19-vaccinationsstrategier og ibrugtagning af vacciner (COM(2020) 680 af 15. oktober 2020).

Kommissionen støtte en platform for undersøgelser, der gennemføres efter tilladelse til markedsføring, og overvågning af vaccineres sikkerhed, effektivitet og virkning.

Efterhånden som arbejdet med udvikling og udbredelse af vacciner skrider frem, vil der sandsynligvis opstå andre problemstillinger, som kan kræve en vis grad af koordinering og samarbejde på EU-plan mellem medlemsstaterne, f.eks. anvendelsen af den dokumentation for vaccination, som borgerne skal have.

Næste skridt:

- *Konklusioner fra den første oversigt over nationale vaccinationsplaner i november.*
- *Platform oprettes som en del af strategien til overvågning af effektiviteten af vaccinstrategier, efterhånden som de sættes i værk.*

2.5. Effektiv kommunikation til borgerne

Effektiv kommunikation er et afgørende element i enhver indsats over for en folkesundhedskrise. Pandemibekæmpelsens succes eller fiasko afhænger i høj grad af samfundsengagement, individuel adfærd og overholdelse af folkesundhedsanbefalinger. Det er derfor bydende nødvendigt med en vedholdende kommunikationsindsats for at holde borgerne ajour med den epidemiologiske udvikling og eventuelle restriktive foranstaltninger, som skal være konsekvente og klare for at fremme overholdelsen blandt borgerne.

Dette er særlig vigtigt på baggrund af de falske og vildledende oplysninger, der fortsat cirkulerer, samt for at imødegå risikoen for "pandemitræthed" og øget uvilje mod at tage forholdsregler, såsom fysisk afstand og begrænset social interaktion. Der bør gøres alt for at sikre målrettet kommunikation til de segmenter af befolkningen, der er mest sårbare, og dem, der har størst sandsynlighed for at sprede sygdommen gennem social interaktion. Den skal være klar, konsekvent og ajourført. Der skal lægges særlig vægt på at følge med i og reagere på sociale medier. Vaccination er et specifikt område, hvor de offentlige myndigheder er nødt til at intensivere deres indsats for at bekæmpe misinformation som en hovedårsag til skepsis og koordinere indsatsen mod desinformation.

Næste skridt:

- *Alle medlemsstater bør relancere kommunikationskampagner, der er tilpasset den aktuelle situation.*

2.6. Sikring af væsentlige forsyninger

Siden udbruddet begyndte, har EU støttet producenter for at sikre, at lægemidler og medicinsk udstyr af afgørende betydning i kampen mod covid-19 er til rådighed. Dette har omfattet fælles indkøb og strategisk lageropbygning af medicinsk udstyr med henblik på at opbygge vigtige forsyninger. Med de store rammekontrakter om offentlige indkøb ydes der støtte til beredskabsarbejdet i medlemsstaterne. I tilfælde af nødsituationer og som et billede på den europæiske solidaritet er der under både rescEU-reserven for medicinsk udstyr og nødhjælpsinstrumentet blevet leveret udstyr, såsom respiratorer og masker samt lægemidler, f.eks. Remdesivir, til de medlemsstater, der har de mest akutte behov. En effektiv distribution inden for et åbent indre marked udgør et væsentligt bidrag til en effektiv levering af forsyninger, der er af afgørende betydning for den lægelige indsats. Kommissionen vil fortsat

følge situationen nøje og reagere hurtigt på uforholdsmæssigt store ensidige restriktioner, der rammer disse eller andre typer af varer, og som underminerer den fælles indsats.

Åbne fælles indkøb (hvor deltagende medlemsstater og lande kan afgive ordrer)

ARTIKEL	DISPONIBEL SIDEN	MÆNGDE (OVER MÅNEDER) 12	BUDGETLO FT
 HANDSKER OG OVERTRÆKSDRAGTER	April (handsker) Maj (overtræksdragter)	Flere millioner	97 mio. EUR
 ØJEN- OG ÅNDEDRÆTSBESKYTTET LSE	April	20 mio. beskyttelsesbriller 12 mio. visirer 37 mio. FFP2-masker 26 mio. FFP3-masker 301 mio. medicinske masker	1,4 mia. EUR
 RESPIRATORER	April	110 000 enheder	1,4 mia. EUR
 LABORATORIEUDSTYR	Maj	30 forskellige partier	192 mio. EUR
 LÆGEMIDLER, DER ANVENDES PÅ INTENSIVAFDELINGER	Oktober (kontrakter i undertegnelsesfasen)	21 lægemidler i 45 præsentationer, over 103 mio. hætteglas	543 mio. EUR
 REMDESIVIR (VEKLURY)	Oktober	Over 500 000 behandlingsforløb	3,4 mia. EUR

Foruden test (se ovenfor) er der også iværksat **nye fælles indkøb af medicinsk udstyr** til vaccination (vaccinebeholdere, affaldsbeholdere, injektionsanordninger, desinfektionsmidler, personlige værnemidler og bedøvelsesmidler).

EU har støttet projekter til omlægning af produktionskapaciteter, så de kan imødekomme akut øgede behov på tværs af medlemsstaterne. Medlemsstaterne opfordres til at overvåge produktionskapaciteten for vigtige lægemidler og kortlægge fleksible produktionsmuligheder på deres område. Sideløbende hermed førte EU an i den internationale indsats — i G20 og bilateralt — for at holde kritiske forsyningskæder åbne og uden afbrydelser. Det næste skridt

bliver EU's indsats for at fremme **handels- og sundhedsinitiativet under Verdenshandelsorganisationen** for at skabe nye tiltag og forpligtelser til at fortsat at lade sundhedsprodukter blive transporteret på tværs af grænserne.

Et af de skridt, der blev taget, var at støtte markedet ved at **mindske told- og momsbyrden**. Kommissionen godkendte medlemsstaternes anmodninger om midlertidig suspension af told og moms i forbindelse med import af medicinsk udstyr fra tredjelande. Den fastlagde en vejledende liste over varer, f.eks. personlige værnemidler, testkits, respiratorer og essentielle lægemidler. **Dette vil nu blive forlænget til april 2021.**

Der er også plads til en yderligere tilpasning af momsrammerne for at sikre, at covid-19-vacciner og -test bliver billigere for sundhedstjenester og borgere. Kommissionen foreslår derfor midlertidigt at tilpasse reglerne for at anvende **en nedsat momssats eller moms fritagelser i forbindelse med covid-19-testkits og at give medlemsstaterne mulighed for at indrømme en sats på nul med hensyn til covid-19-vacciner.**

Næste skridt:

- *At gå videre med det nye fælles indkøb af vaccinationsudstyr.*
- *Suspension af told og moms på importeret medicinsk udstyr til udgangen af april 2021.*
- *Kommissionen opfordrer Rådet til hurtigt at vedtage forslaget om fritagelser for testkits og vacciner.*

2.7. Fremme af sikre rejser

Fri bevægelighed inden for EU og det grænseløse Schengenområde er vigtige resultater af den europæiske integration. I de værste perioder af den første bølge af pandemien anvendte mange nationale og lokale myndigheder rejserestriktioner på lokalt eller regionalt plan og genindførte kontrol ved de indre grænser i EU, og det var kun nødvendige rejser, der var tilladt. Efterhånden som situationen blev forbedret, blev kontrollen med fri bevægelighed i og mellem medlemsstaterne ophævet, og de fleste medlemsstater åbnede deres grænser for ikkevæsentlige rejser. Den forbedrede koordinering siden da af foranstaltninger vedrørende personer, der bevæger sig rundt i EU, mindsker yderligere behovet for grænsekontrol. Eventuelle resterende covid-19-relaterede foranstaltninger til intern grænsekontrol bør derfor også ophæves.

De fleste medlemsstater har ikke desto mindre krævet, at rejsende fra andre medlemsstater skal i karantæne eller testes før eller ved indrejse på deres område, og der har indført krav, der afhænger af den epidemiologiske situation. Skønt sådanne restriktioner kan begrundes ud fra hensynet til folkesundheden, **skal de være forholdsmæssige og må ikke diskriminere mellem de forskellige medlemsstaters borgere**, hverken retligt eller faktisk¹². Desuden er der blevet udviklet et kludetæppe af forskellige regler med restriktioner, der varierer både med hensyn til, hvilke regioner der er omfattet, og hvilke foranstaltninger der gælder ved indrejse (f.eks. karantænevarighed eller testnings rolle). Denne forvirrende situation er skadelig for både den europæiske økonomi og borgernes udøvelse af deres ret til fri bevægelighed. Derfor fremsatte Kommissionen forslag om en mere koordineret tilgang¹³.

¹² F.eks. kan en faktisk diskrimination føre til, at gensidig anerkendelse af test ikke er sikret i forbindelse med et testningskrav.

¹³ Forslag til Rådets henstilling af 4. september 2020 (COM(2020) 499).

Rådet har vedtaget en henstilling¹⁴, der fastlægger en række vigtige skridt i retning af klarhed og konsekvens i definitionen af regioner efter deres risikoniveau. ECDC er også begyndt at offentliggøre det fælles kort, der bør danne grundlag for medlemsstaternes risikovurderinger¹⁵. Medlemsstaterne bør nu gennemføre disse ordninger for at give borgere og erhvervslivet klarhed og forudsigelighed, og EU bør fortsat arbejde på at bringe arten og omfanget af foranstaltningerne tættere på hinanden gennem en fælles tilgang.

Efterhånden som den epidemiologiske situation forværres, vil det være afgørende at opretholde sikre rejser, der foretages af erhvervsmæssige og bydende nødvendige familiemæssige årsager. Det er vigtigt at sikre en konsekvent gennemførelse af listen over personer, der af tvingende grunde er nødt til at rejse, og som er fritaget for karantænekrav. Dette har betydelige økonomiske såvel som personlige konsekvenser, og vi må gøre det muligt for vores økonomi at fortsætte med at fungere, selv om restriktioner for ikkevæsentlige rejser strammes for at bremse spredningen af covid-19. Kommissionen vil fortsat overvåge situationen nøje.

En testprotokol for rejsende

Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur og Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme arbejder sammen om retningslinjer for testning, der kan anvendes af offentlige sundhedsmyndigheder, flyselskaber og lufthavne for at hjælpe med at sikre, at **passagererne ankommer sikkert**¹⁶. Dette arbejde er nu ved at blive samlet i en EU-testprotokol vedrørende sundhedssikkerhed med fuld inddragelse af de nationale myndigheder. Dette vil betyde, at der kan anvendes fælles regler, når der testes, og at de dækker aspekter som f.eks. timing af test (både forud for afrejse eller ved ankomsten), dokumentation for test, der er foretaget i en anden medlemsstat, målgrupper og de ressourcer og den infrastruktur, der er behov for i lufthavne, og som evt. kan udvides til andre potentielle lokaliteter. Der skal til enhver tid tages hensyn til det overordnede proportionalitetskriterium¹⁷.

Konsekvente karantæne regler

Udviklingen af teststrategier baseret på validerede teknologier og disponibel kapacitet bør også danne baggrund for en **EU-politik for karantæne**. På nuværende tidspunkt anvendes der en lang række foranstaltninger, idet medlemsstaterne vurderer de forskellige konsekvenser for sundheden, frihedsrestriktioner og sandsynlighed for overholdelse. Nogle karantæneforanstaltninger gennemføres f.eks. på frivillig basis, andre er obligatoriske, nogle tager testning i betragtning i processen, og isoleringens og karantænenes varighed varierer fra 7 til 14 dage. Kommissionen har givet Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme til opgave at udarbejde videnskabelige retningslinjer for karantæne med henblik på sammen med medlemsstaterne at foreslå en fælles og proportional europæisk tilgang.

¹⁴ Rådets henstilling (EU) 2020/1475 af 13. oktober 2020 om en koordineret tilgang til restriktioner for den frie bevægelighed som reaktion på covid-19-pandemien.

¹⁵ Findes på: <https://www.ecdc.europa.eu/en/covid-19/situation-updates/weekly-maps-coordinated-restriction-free-movement>.

¹⁶ Dette vil bygge på den protokol om luftfartssikkerhed, som blev udarbejdet af EASA i maj 2020. EU's fælles aktion "Healthy Gateways" har også arbejdet på en fælles strategi for test af rejsende i EU's internationale lufthavne.

¹⁷ For eksempel er de relative omkostninger og fordele ved hurtigtest med kort ventetid ved boarding i en lufthavn eller i en havn helt forskellige fra dem, der gælder for vejtransport ved grænseovergange.

En fælles passagerformular (Passenger Locator Form)

Passenger Locator Forms hjælper EU-landene med at foretage risikovurdering af ankomster og muliggøre kontaktopsporing. Rådet er blevet enige om at arbejde hen imod en **fælles digital europæiske Passenger Locator Form**, som vil bidrage til en hurtig behandling af oplysningerne og forbedre dataudvekslingen mellem medlemsstaterne. Der har siden juli været arbejdet i gang med at udvikle denne tilgang¹⁸, så der kan etableres et fælles system. Det er nødvendigt, at databeskyttelseskravene overholdes fuldt ud. De enkelte EU-medlemsstater får kun adgang til deres nationale data, og udveksling af personoplysninger med henblik på kontaktopsporing vil finde sted via eksisterende kanaler. I næste måned vil et pilotprojekt give EU-landene mulighed for at forberede anvendelsen og lanceringen af EU Passenger Locator Form i december.

Re-open EU

Dag for dag bliver det mere og mere kompliceret at planlægge og foretage rejser i Europa, og borgerne har brug for klare oplysninger for at minimere risici og omkostninger. Med henblik på at give rettidige og nøjagtige oplysninger om sundhedsforanstaltninger og rejserestriktioner i alle medlemsstater lancerede Kommissionen i midten af juni **onlineværktøjet Re-open EU**. Næsten 7 mio. besøgende har brugt det siden lanceringen. Når medlemsstaterne engang leverer en fuldstændig informationsstrøm til ECDC, vil det blive en kvikskranke for information om sundhedsforanstaltninger og rejsemuligheder i EU.

Værktøjer som Re-open EU er afgørende for at hjælpe borgerne med at træffe informerede beslutninger om at rejse og samtidig værne om deres sikkerhed og sundhed, samt for at støtte økonomien. Turisme tegner sig for ca. 10 % af EU's BNP og op til 25 % i nogle medlemsstater. Der udvikles en ny Re-open EU-app, som vil blive lanceret i de kommende uger. Virkningen er naturligvis mindre, når oplysningerne modtages sent eller er ufuldstændige, f.eks. fordi de ikke afspejler regionale forskelle i de gældende foranstaltninger. For at maksimere fordelene ved dette værktøj og sikre, at oplysningerne er korrekte og ajourførte, opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til:

- at levere rettidige og hyppige ajourføringer af sundheds- og rejseforanstaltninger, når foranstaltningerne ændres, og inden de offentliggøres
- at give fuldstændige og nøjagtige oplysninger
- at give regionale oplysninger, hvor det er muligt og relevant.

Retningslinjer for væsentlige rejser fra lande uden for EU

I marts 2020 blev der indført en midlertidig restriktion for ikkevæsentlige rejser til EU, som er blevet forlænget flere gange. Resultatet var en liste over lande, for hvilke rejserestriktioner for ikkevæsentlige rejser kunne ophæves, og den er blevet ajourført regelmæssigt.

Et af elementerne i henstillingen var en afgrænsning af visse **kategorier af personer, der anses for at være nødt til at rejse af tvingende grunde og derfor fritaget** for restriktionerne **Dette bør præciseres yderligere, og Kommissionen er i færd med at vedtage retningslinjer for at fremme en ensartet anvendelse.** Kommissionen vil løbende

¹⁸ Meddelelsen om EU's kortsigtede sundhedsberedskab for covid-19-udbrud (COM(2020) 318 final af 15. juli 2020. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_short-term_eu_health_preparedness.pdf.

tage henstillingen op til revision for at ajourføre de kriterier, der anvendes, efterhånden som situationen udvikler sig.

Næste skridt:

- *Medlemsstaternes fulde gennemførelse af Rådets henstilling af 13. oktober 2020 og yderligere skridt hen imod en fælles tilgang til restriktioner af den frie bevægelighed.*
- *Kommissionen skal arbejde sammen med ECDC og medlemsstaterne om en fælles tilgang til karantæne (ECDC's bidrag i november 2020).*
- *En fælles, digital EU Passenger Locator Form, der skal lanceres i december 2020.*
- *En Re-open EU-app, som vil blive lanceret i de kommende uger.*
- *Gennemgang af de kriterier, der anvendes i forbindelse med den fælles tilgang til fri bevægelighed, og som skal anvendes af alle medlemsstater.*

2.8. Udvidet anvendelse af grønne baner

Anvendelsen af grønne baner — der især tillader grænsepassage af vejgodstransport på under 15 minutter — har været medvirkende til at opretholde leveringen af varer og EU's økonomiske struktur. Dette har i høj grad bidraget til at begrænse pandemiens skadelige virkninger for dagligdagen. Visse restriktioner hæmmer fortsat situationen, herunder anvendelsen af karantænerestriktioner og lukning af væsentlige tjenester for lastvognschauffører; det skal der gøres noget ved. Lukning af grænser fører til alvorlige forsinkelser, der påvirker lastbiler og deres varer, tjenesteudbydere og grænsearbejdere. **Kommissionen foreslår at udvide anvendelsen af grønne baner for at sikre, at multimodal transport fungerer effektivt på områder, som også omfatter jernbanegodstransport, luftfragt og godstransport ad vandvejen, og at indføre særlige ordninger for søfarende.** En udvidet anvendelse af tilgangen med grønne baner vil have til formål at sikre, hvis medlemsstaterne rent faktisk indfører midlertidige restriktioner ved grænserne eller sundhedskontrol, at restriktionerne ikke i for høj grad hæmmer det indre marked, og navnlig den frie bevægelighed for varer, den frie udveksling af tjenesteydelser på tværs af grænserne og grænsearbejderen og transportarbejderen frie bevægelighed på tværs af grænserne.

Næste skridt:

- Kommissionen vil overvåge for at sikre, at passagen af mere end 90 % af grænseovergangsstederne fortsat foregår permanent flydende med under 15 minutter forsinkelse.

3. KONKLUSION: OPBYGNING AF EN STÆRKERE RAMME FOR FREMTIDEN

Samtidig med at der arbejdes kontinuerligt på at forbedre den globale, europæiske og nationale indsats over for den genopblussede pandemi, skal der også drages erfaringer med henblik på at indføre et robust system for fremtiden. Covid-19 har afsløret en række mangler i EU's strukturer og foranstaltninger med hensyn til indsatsen over for en folkesundhedskrise, og ad hoc-reaktioner har betydet, at det potentiale, der ligger i koordineringen, ikke er blevet udnyttet fuldt ud. **Medlemsstaterne bør nu efterkomme deres egen opfordring til en mere konsekvent og koordineret tilgang.**

Kommissionen vil vedtage en pakke af initiativer den 11. november om oprettelse af de første byggesten til en europæisk sundhedsunion. Den vil omfatte et forslag om håndtering af alvorlige grænseoverskridende sundhedstrusler og opstille en mere omfattende tilgang til kriseberedskab, overvågning og indsats. Den vil også omfatte ændringer af mandaterne for Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme og Det Europæiske Lægemiddelagentur med henblik på at forbedre deres kapacitet til at bidrage til kriseberedskab og -indsats. Disse foranstaltninger vil adressere de mere strukturelle mangler og opgraderinger, der er nødvendige for EU's rammer for sundhedssikkerhed. Andre fremtidige ændringer omfatter behovet for mere integrerede nødmekanismer i transportsektoren.

De kommende måneder bliver en udfordring. Sundhedssektorens evne til at reagere vil blive sat på prøve, og regeringerne vil stå over for vanskelige valg med hensyn til, hvilke restriktioner der er nødvendige for at bekæmpe spredningen af virus. De skridt, der er beskrevet i meddelelsen, viser, hvordan EU kan og skal skabe en europæisk dimension i bestræbelserne på at bekæmpe den aktuelle genopblussen af smitte. Samarbejde er afgørende for at udnytte potentialet i nye teknologier, for at sikre, at de knappe ressourcer udnyttes bedst muligt, og for at sikre, at borgere og erhvervslivet fortsat kan drage fordel af det indre markeds økonomiske og samfundsmæssige fordele. De foreslåede foranstaltninger bør hurtigt følges op i medlemsstaterne og på EU-plan.